

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ARISTOTLE
UNIVERSITY OF
THESSALONIKI

ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ – ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Αθληση και Υγεία

SCHOOL OF MEDICINE – SCHOOL OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS
SCIENCE
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI
Inter School Graduate Program
Sport and Health

Τηλ +30 2313-323702, Fax +30 2310-991564
www.master-sport-health.gr

Αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων Γ' εξαμήνου Ακαδημαϊκό έτος 2017-2018

Κατεύθυνση: Αθλητιατρική

[ME015: Διατροφή Αθλουμένων – Συμπληρώματα - Doping](#)

[ME017: Παθολογία Αθλουμένων](#)

Κατεύθυνση: Άσκηση και Σωματική υγεία

[ME019: Πρόληψη Παθήσεων και κακώσεων – Εμβιομηχανική και λειτουργική ανατομία των αρθρώσεων](#)

[ME021: Προγράμματα φυσικής δραστηριότητας σε ασθενείς με χρόνιες παθήσεις](#)

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΑΘΛΟΥΜΕΝΩΝ - ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ – DOPING (ΜΕ015)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΤΛΙΑΝΟΣ

Εγκαταστάσεις ΤΕΦΑΑ ΑΠΘ Θέρμης, Γυάλινο κτίριο, ισόγειο, Αίθουσα II Πέμπτη 15:00-17:30

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ
19/10	Γνωριμία. Περιεχόμενο και απαιτήσεις του μαθήματος N. Κουτλιάνος
02/11	Αθλητική διατροφή N. Κουτλιάνος
09/11	Διατροφή σε αθλητές με ειδικές ανάγκες E. Κοΐδου
23/11	Νόμιμα διατροφικά συμπληρώματα στον αθλητισμό (Γενική θεώρηση) E. Κοΐδου
30/11	Επίδραση της χρήσης νομίμων εργογόνων συμπληρωμάτων στην αθλητική απόδοση N. Κουτλιάνος
07/12	Ταξιδιωτική αθλητική διατροφή E. Κοΐδου
14/12	Διατροφικές διαταραχές αθλητών E. Κοΐδου
21/12	Ντόπινγκ N. Κουτλιάνος
11/01	Επίδραση της χρήσης απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων στην απόδοση N. Κουτλιάνος
18/01	Επίδραση της χρήσης απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων στην υγεία N. Κουτλιάνος
25/01	Παρουσίαση εργασιών – Νεότερα ερευνητικά δεδομένα N. Κουτλιάνος
01/02	Παρουσίαση εργασιών – Νεότερα ερευνητικά δεδομένα N. Κουτλιάνος
08/02	Σύνοψη μαθήματος N. Κουτλιάνος

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΑΘΛΟΥΜΕΝΩΝ (ΜΕ017)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ: ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΟΥΙΔΗ

Εργαστήριο Αθλητιατρικής ΤΕΦΑΑ ΑΠΘ, Θέρμη, Τετάρτη 17.30-19.00

Αρ.	Ημερομηνία	Θέμα εισήγησης	Διδάσκων
1.	18/10	Παράδοξο της άθλησης: Από την πρόληψη σε διαταραχές στην υγεία	Ε. Κουϊδή
2.	1/11	Νευρολογικές διαταραχές στην άθληση - Επιληψία	Δ. Κάζης
3.	8/11	Διαταραχές του αναπνευστικού στην άθληση	Ε. Χατζηαγόρου
4.	15/11	Εφαρμογές της τηλεϊατρικής στον αθλητισμό	Θ. Σαμαράς
5.	22/11	Δερματοπάθειες και άθληση	Δ. Καπουκρανίδου
6.	29/11	Ανοσοποιητικό σύστημα και άσκηση- συχνά λοιμώδη νοσήματα σε αθλούμενους	Σ. Μεταλλίδης
7.	6/12	Καρδιαγγειακές διαταραχές στην άθληση	Ε. Κουϊδή
8.	13/12	Διαταραχές του αιμοποιητικού στην άθληση	Μ. Οικονόμου
9.	20/12	Αφυδάτωση-ηλεκτρολυτικές διαταραχές κατά την άθληση- οξεία νεφρική ανεπάρκεια	Β. Λιακόπουλος
10.	10/1	Άσκηση και διαταραχές ισορροπίας	Β. Χατζητάκη
11.	17/1	Διαταραχές της υγείας σε ακραίες περιβαλλοντικές συνθήκες	Ι. Βράμπας
12.	24/1	Διαταραχές του μεταβολισμού στην άθληση	Α. Καπράρα
13.	31/1	Άλλες πιθανές διαταραχές - Σύνοψη	Ε. Κουϊδή

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Cosca D, Navazio F. Common Problems in Endurance Athletes. Am Fam Physician 2007; 76:237-44.
2. Borjesson M, Urhausen A, Kouidi E, et al. Cardiovascular evaluation of middle-aged/senior individuals engaged in leisure-time sport activities: position stand from the sections of exercise physiology and sports cardiology of the European Association of Cardiovascular Prevention and Rehabilitation. Eur J Cardiovasc Prev Rehabil 2011; 18(3):446-58
3. Deligiannis AP, Kouidi EJ, Koutlianos NA, Karagiannis V, Anifanti MA, Tsoarbatzoglou K, Farmakis D, Avgerinos C, Mameletzi DN, Samara AP. Eighteen years' experience applying old and current strategies in the pre-participation cardiovascular screening of athletes. Hellenic J Cardiol 2014; 55(1):32-41.
4. Pagourelis ED, Kouidi E, Efthimiadis GK, Deligiannis A, Geleris P, Vassilikos V. Right atrial and ventricular adaptations to training in male Caucasian athletes: an echocardiographic study. J Am Soc Echocardiogr 2013; 26(11):1344-52.
5. Engebretsen L, Soligard T, Steffen K, et al. Sports injuries and illnesses during the London Summer Olympic Games 2012Br J Sports Med 2013;47:407-414.
6. de Oliveira EP, Burini RC, Jeukendrup A. Gastrointestinal Complaints During Exercise: Prevalence, Etiology, and Nutritional Recommendations. Sports Med 2014; 44 (Suppl 1):S79-S85

SCHOOL OF MEDICINE – SCHOOL OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS
SCIENCE
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI
Inter School Graduate Program
Sport and Health

Τηλ +30 2313-323702, Fax +30 2310-991564
www.master-sport-health.gr

7.

**ΠΡΟΛΗΨΗ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΚΩΣΕΩΝ – ΕΜΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ
ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ (ΜΕ017)**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Εργαστήριο Ανατομικής – Ιατρική ΑΠΘ, Παρασκευή 15:00-18:00

Μάθημα	Ημερομηνία	Θέμα	Διδάσκων
1 ^ο	Παρασκευή 20/10/2017	Λειτουργική Ανατομία της ωμικής ζώνης – ώμου	κ. Νάτσης Κων/νος (3 ώρες)
2 ^ο	Παρασκευή 03/10/2017	Εμβιομηχανική των σκελετικών μυών	κ. Κέλλης Ελευθέριος (3 ώρες)
3 ^ο	Παρασκευή 10/11/2017	Λειτουργική Ανατομία του αγκώνα και της πηχεοκαρπικής	κ. Νάτσης Κων/νος (3 ώρες)
4 ^ο	Παρασκευή 24/11/2017	Λειτουργική Ανατομία του χεριού	κ. Νάτσης Κων/νος (3 ώρες)
5 ^ο	Παρασκευή 01/12/2017	Λειτουργική Ανατομία του γόνατος	κ. Νάτσης Κων/νος (3 ώρες)
6 ^ο	Παρασκευή 08/12/2017	Πρόληψη αθλητικών κακώσεων	κ. Νάτσης Κων/νος (3 ώρες)
7 ^ο	Παρασκευή 15/12/2018	Λειτουργική Ανατομία της Σπονδυλικής Στήλης	κ. Αναστασόπουλος Νικόλαος (3 ώρες)
8 ^ο	Παρασκευή 22/12/2017	Σύγχρονες μέθοδοι εμβιομηχανικής ανάλυσης των αθλητικών κινήσεων	κ. Κέλλης Ελευθέριος (3 ώρες)
9 ^ο	Παρασκευή 12/01/2018	Εμβιομηχανική των αρθρώσεων	κ. Κέλλης Ελευθέριος (3 ώρες)
10 ^ο	Παρασκευή 19/01/2018	Γενικές αρχές της εμβιομηχανικής των αρθρώσεων	κ. Κέλλης Ελευθέριος (3 ώρες)
11 ^ο	Παρασκευή 26/01/2018	Λειτουργική Ανατομία της πυέλου - ισχίου	κ. Αναστασόπουλος Νικόλαος (3 ώρες)
12 ^ο	Παρασκευή 02/02/2018	Λειτουργική Ανατομία της ποδοκνημικής - ποδιού	κ. Αναστασόπουλος Νικόλαος (3 ώρες)

SCHOOL OF MEDICINE – SCHOOL OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS
SCIENCE
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI
Inter School Graduate Program
Sport and Health

Τηλ +30 2313-323702, Fax +30 2310-991564
www.master-sport-health.gr

13 ^ο	Παρασκευή 09/02/2018	Πρόληψη παθήσεων	κ. Αναστασόπουλος Νικόλαος (3 ώρες)
-----------------	-------------------------	------------------	--

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΧΡΟΝΙΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ (ΜΕ021)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ: ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΟΥΙΔΗ

Εργαστήριο Αθλητιατρικής ΤΕΦΑΑ ΑΠΘ, Θέρμη, Τετάρτη 15.00-17.30

Αρ.	Ημερομηνία	Θέμα εισήγησης	Διδάσκων
1	18/10	Ένταξη ασθενών στα προγράμματα αποκατάστασης	Ε. Κουϊδή
2	1/11	Εκτίμηση λειτουργικής ικανότητας ασθενών	Ε. Κουϊδή
3	8/11	Προγράμματα γύμνασης ασθενών με καρδιαγγειακά νοσήματα	Ε. Κουϊδή
4	15/11	Προγράμματα γύμνασης ασθενών με μεταβολικό σύνδρομο	Ε. Κουϊδή
5	22/11	Άσκηση και αρτηριακή υπέρταση	Α. Δεληγιάννης
6	29/11	Άσκηση και σακχαρώδης διαβήτης	Ε. Κουϊδή
7	6/12	Προγράμματα γύμνασης σε άτομα με αισθητηριακές διαταραχές	Ε. Φωτιάδου
8	13/12	Προγράμματα γύμνασης ασθενών με πνευμονοπάθειες	Ν. Κουτλιάνος
9	20/12	Σύγχρονες εφαρμογές της πληροφορικής στα προγράμματα αποκατάστασης	Α. Τριανταφυλλίδης
10	10/1	Προγράμματα γύμνασης ασθενών με κακοήθειες	Δ. Μαμελετζή
11	17/1	Θεραπευτική γυμναστική: παρελθόν-παρόν και μέλλον	Α. Δεληγιάννης
12	24/1	Προγράμματα γύμνασης ασθενών με ΧΝΝ	Ε. Κουϊδή
13	31/1	Προγράμματα γύμνασης ασθενών με παχυσαρκία	Ε. Κουϊδή

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Kouidi E, Grekas D, Deligiannis A. Effects of exercise training on noninvasive cardiac measures in patients undergoing long-term hemodialysis: a randomized controlled trial. Am J Kidney Dis 2009; 54: 511-21
- Kouidi E, Karagiannis V, Grekas D, et al. Depression, heart rate variability and exercise training in dialysis patients. European Journal of Cardiovascular Prevention and Rehabilitation 2010; 17(2):160-7.
- Koufaki P, Kouidi E. Current best evidence recommendations on measurement and evaluation of Physical Functioning in People with Chronic Kidney Disease (CKD). Sports Medicine 2010; 40(12):1055-74
- Vanhees L, De Sutter J, Geladas N, Doyle F, Cornelissen V, Kouidi E, et al. Importance of characteristics and modalities of physical activity and exercise in defining the benefits to cardiovascular health within the general population: recommendations from the EACPR (Part I). European Journal of Preventive Cardiology 2012; 19 (4): 670-686

SCHOOL OF MEDICINE – SCHOOL OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS
SCIENCE
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI
Inter School Graduate Program
Sport and Health

Τηλ +30 2313-323702, Fax +30 2310-991564
www.master-sport-health.gr

5. Vanhees L, Geladas N, Hansen D, Kouidi E, et al. Importance of characteristics and modalities of physical activity and exercise in the management of cardiovascular health in individuals with cardiovascular risk factors: recommendations from the EACPR (Part II). *European Journal of Preventive Cardiology* 2012; 19 (5): 1005-1033
6. Kouidi E, Vergoulas G, Anifanti M, et al. A randomized controlled trial of exercise training on cardiovascular and autonomic function among renal transplant recipients. *Nephrol Dial Transplant* 2013, 28: 1294-305
7. Van Craenenbroeck AH, Van Craenenbroeck EM, Kouidi E, Vrints CJ, Couttenye MM, Conraads VM. Vascular effects of exercise training in CKD: current evidence and pathophysiological mechanisms. *Clin J Am Soc Nephrol* 2014;9(7):1305-18.
8. Kaltsatou A, Kouidi E, Fountoulakis K, Sipka C, Theochari V, Kandyli D, Deligiannis A. Effects of exercise training with traditional dancing on functional capacity and quality of life in patients with schizophrenia: a randomized controlled study. *Clin Rehabil* 2015; 29(9):882-91.
9. Van Craenenbroeck AH, Van Craenenbroeck EM, Van Ackeren K, Vrints CJ, Conraads VM, Verpooten GA, Kouidi E, Couttenye MM. Effect of Moderate Aerobic Exercise Training on Endothelial Function and Arterial Stiffness in CKD Stages 3-4: A Randomized Controlled Trial. *Am J Kidney Dis* 2015;66(2):285-96.
10. Clyne N, Hellberg M, Kouidi E, Deligiannis A, Höglund P. Relationship between declining GFR and measures of cardiac and vascular autonomic neuropathy. *Nephrology* 2016; 21(12):1047-1055
11. Vordos Z, Kouidi E, Mavrovouniotis F, Metaxas T, Dimitros E, Kaltsatou A, Deligiannis A. Impact of traditional Greek dancing on jumping ability, muscular strength and lower limb endurance in cardiac rehabilitation programmes. *Eur J Cardiovasc Nurs* 2017; 16(2):150-156
12. Hansen D, Dendale P, Coninx K, Vanhees L, Piepoli MF, Niebauer J, Cornelissen V, Pedretti R, Geurts E, Ruiz GR, Corrà U, Schmid JP, Greco E, Davos CH, Edelmann F, Abreu A, Rauch B, Ambrosetti M, Braga SS, Barna O, Beckers P, Bussotti M, Fagard R, Faggiano P, Garcia-Porrero E, Kouidi E, Lamotte M, Neunhäuserer D, Reibis R, Spruit MA, Stettler C, Takken T, Tonoli C, Vigorito C, Völler H, Doherty P. The European Association of Preventive Cardiology Exercise Prescription in Everyday Practice and Rehabilitative Training (EXPERT) tool: A digital training and decision support system for optimized exercise prescription in cardiovascular disease. Concept, definitions and construction methodology. *Eur J Prev Cardiol.* 2017;24(10):1017-1031